

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové v právní věci

žalobce **P. M.**

proti

žalované: **Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra, IČO: 47114304**
sídlem Vinohradská 2577/178, Praha 3 – Vinohrady

o žalobě proti rozhodnutí rozhodčího orgánu žalované ze dne 24. 11. 2023, č.j. ZP-0453526/2023-2,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí o odstranění tvrdosti vydaného rozhodčím orgánem žalované dne 24. 11. 2023, pod č.j. ZP-0453526/2023-2 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto o žádosti žalobce ze dne 2. 12. 2020 a o jejím doplnění ze dne 11. 4. 2023 o prominutí dluženého pojistného tak, že ve výroku I. bylo penále za kategorii osob bez zdanitelných příjmů (dále též „OBZP“) vyměřené na základě kontrolní zprávy ze dne 10. 9. 2020, č.j. ZP-05/1151/AA-04-20, za kontrolované období 9. 11. 2011 – 8. 1. 2018, ve výši 91.674 Kč, dopočtené ke dni zaplacení dluženého pojistného na částku ve výši 126.271 Kč, sníženo na částku 50.500 Kč; ve výroku II. bylo penále za kategorii osob samostatně výdělečně činných (dále též „OSVČ“) vyměřené platebním výměrem ze dne 28. 12. 2020, č.j.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

0846/2020, za kontrolované období 1. 1. 2018 – 8. 9. 2020, ve výši 17.212 Kč, dopočtené ke dni zaplacení dlužného pojistného na částku ve výši 20.529 Kč, sníženo na částku 10.200 Kč.

- [2] Žalobce nejprve v žalobě popsal skutkový základ případu. Uvedl, že přibližně před 3 lety došel osobně na pobočku žalované, kde zjistil výši dluhu na pojistném na veřejné zdravotní pojištění, který po smluvení splátkového kalendáře za 1 rok celý splnil a požádal o odpuštění penále, a to žádostí ze dne 2. 12. 2020 (dále též „první žádost“). Nejpозději tohoto dne získal legitimní očekávání, že jeho dluh byl uhrazen. Dále uvedl, že po téměř dvou a půl letech mu přišel dopis, že u něj žalovaná eviduje další dluh na pojistném. Pracovnice žalované žalobci při osobní návštěvě pobočky před 3 lety dle všeho sdělila pouze evidovaný dluh na pojistném v kategorii OSVČ a dle žalobce se patrně zapomněla podívat i do kategorie OBZP. Žalobce nově vyrozuměný dluh uhradil a opět požádal o odpuštění penále, a to žádostí ze dne 11. 4. 2023 (dále též „druhá žádost“).
- [3] Žalobce namítal, že rozhodčí orgán žalované nesprávně aplikoval ustanovení § 53a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZP“). Popsal pocíťovanou nespravedlnost s ohledem na to, že navzdory ústním ujistěním pracovníků žalované, že po úhradě prvně sděleného dluhu na pojistném mu bude odpuštěno penále v plné výši, mu jej rozhodčí orgán pouze snížil. Žalobce podotkl i skutečnost, že velká část penále za kategorii OBZP by vůbec nevznikla, kdyby jej žalovaná před 3 lety správně vyrozuměla o celém jeho dluhu na pojistném v obou kategoriích. K tomu uvedl, že se přes 5 let zdržuje na stejné trvalé adrese a přes 3 roky aktivně užívá datovou schránku, tudíž ho mohla žalovaná o svém omylu jednoduše vyrozumět a zamezit tak růstu penále. Zdůraznil i svůj aktivní zájem na řešení dluhové situace, když sám zjišťoval výši, žádal o splátkový kalendář a ten následně dodržel a dluhy na pojistném splnil. Dále namítal, že žalovaná vůbec nevzala v potaz skutkové okolnosti daného případu, tj. že u žalobce jde o osobu, která se vlivem nezaviněných tragických okolností (úmrtí rodičů v mladém věku) dostala do nepříznivé zdravotní situace, ze které se jí podařilo úspěšně vymanit.
- [4] Na prokázání svých tvrzení žalobce navrhl provedení důkazu – výslech svědkyně, pracovnice žalované, která mu původně sdělila nesprávnou výši dlužné jistiny, jejíž identitu sice nezná, ale je přesvědčen, že se podaří za předpokladu součinnosti žalované zjistit.
- [5] Dále žalobce namítal, že vyměřené penále má povahu trestu, a proto je dle žalobce nutné, aby byla aplikována zásada individualizace tohoto trestu s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 11. 2015, č.j. 4 Afs 210/2014-57, usnesení ze dne 26. 1. 2021, č.j. 1 Afs 236/2019-83 a rozsudek ze dne 21. 6. 2021, č.j. 8 Ads 231/2019-28). Namítl, že v souladu se zmiňovanou zásadou žalovaná nezohlednila ani jeho osobní poměry, ani že po celou dobu jednal v dobré víře. Jako rozporný postup s touto zásadou pak žalobce označil skutečnost, že žalovaná rozhodla zcela stejným způsobem, jako v původním rozhodnutí ze dne 26. 5. 2023, č.j. ZP-0453526/2023 (dále též „původní rozhodnutí“). Navíc žalovaná pouze uvedla, že neshledala důvod pro odchýlení se od své ustálené správní praxe, aniž by uvedla, proč v daném případě nepřistoupila k plnému odpuštění penále. Rovněž namítl, že mu žalovaná kladla k tíži, že řádně a včas nehradil pojistné na zdravotní pojištění.
- [6] V dalším žalobním bodu žalobce uváděl, že tvrdost zákona je nutné vnímat i optikou tzv. Milostivého léta. Akce Milostivé léto a Milostivé léto II. odráží trend odpouštění penále po splacení jistiny i vůči zdravotním pojišťovnám. Napadené rozhodnutí jej tak paradoxně znevýhodňuje vůči většině pasivnějších a lehkovážnějších dlužníků. Tím, že nebyl pasivním,

ale aktivním dlužníkem, dal žalované prostor k užití správního uvážení při posuzování jeho žádosti o prominutí penále. I toto správní uvážení však má dle žalobce své mantinely (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2006, č.j. 6 A 25/2002-59).

- [7] V posledním žalobním bodu pak žalobce namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť se žalovaná nedostatečně zaobírala skutkovými okolnostmi daného případu. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2021, č.j. 8 Ads 231/2019-28. Žalovaná dle žalobce pouze konstatovala, že neshledala důvody pro odchýlení se od své ustálené praxe snížení penále BOZP o 60 % a penále OSVČ o 50 %, aniž by vzala v úvahu žalobcovy osobní poměry.
- [8] Žalovaná v písemném vyjádření k podané žalobě navrhovala její zamítnutí. K návrhu na ztotožnění pracovnice žalované samotnou žalovanou uvedla, že je to žalobce, koho tíží povinnost důkazní. Nadto dle žalované není možné, aby byla zjištěna totožnost zaměstnankyně, když v souladu s Provozním řádem klientských pracovišť žalované je kamerový záznam uchovávan maximálně po dobu 7 dnů od jeho porizení. Požadavek žalobce je tak nerealizovatelný.
- [9] K námitkám žalobce, že vyměřené penále má povahu trestu, uvedla, že tento argument je pro rozhodování o žádosti o odstranění tvrdosti zákona irelevantní, neboť tento se vztahuje primárně ke způsobu vyměřování pojistného a penále. Žalobce však nepodal odvolání proti platebnímu výměru ze dne 28. 12. 2020, č.j. 0846/2020, ani nebyly z jeho strany podány námitky proti kontrolní zprávě ze dne 10. 9. 2020, č.j. ZP-05/1151/AA-04-20. Uvedla, že žádost o odstranění tvrdosti zákona není opravným prostředkem proti kontrolní zprávě či platebního výměru; smyslem tohoto institutu není kontrola správnosti vyměřovacího řízení, ale odstraňování tvrdosti zákona, které by se při vyměřování mohly vyskytnout. Dále uvedla, že z ustanovení § 53a odst. 2 ZVZP vyplývá, že je na posouzení rozhodčího orgánu, zda bude žádosti vyhověno zcela, částečně, či zda bude zamítnuta. Uvedla, že při rozhodování o výši prominutého penále byl rozhodčí orgán veden zásadou legitimního očekávání, když ve spisovém materiálu nedošlo k žádným skutkovým změnám. Konstatovala, že v důsledku dlouhodobého nehrazení pojistného bylo penále vyměřené v souladu se zákonnou normou vysoké, a to až v takové výši, že rozhodčí orgán shledal, že představuje přílišnou tvrdost zákona.
- [10] K námitce ohledně tzv. Milostivého léta II žalovaná uvedla, že toto je upraveno zákonem č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů. Zdůraznila, že právní úprava tzv. Milostivého léta II nedopadala na případ žalobce, jelikož dluh nebyl vymáhán exekučně, a zejména se tato právní úprava netýkala rozhodování o odstranění tvrdosti zákona. Rozhodčí orgán není oprávněn k tomu, aby rozšířil či svévolně změnil zákona dle své vůle.
- [11] K námitkám týkajícím se nesprávného užití ustanovení § 53a ZVZP žalovaná uvedla, že žalobce blíže nespécifikoval ani neuvedl, v čem konkrétně tuto nesprávnost spatřoval. Zdůraznila, že podle ustanovení § 53a odst. 5 ZVZP není na prominutí penále právní nárok. Zákonem rovněž není stanovena konkrétní částka (či postup výpočtu), o kterou by mělo být vyměřené penále sníženo. Uvedla, že rozhodčí orgán nevybočil z mezí svého rozhodování, nýbrž postupoval zcela v souladu se zákonem a v mezích správního uvážení. Pokud by bylo rozhodčím orgánem rozhodnuto o prominutí penále v plné výši, jednalo by se o nepřiměřené vybočení z ustálené rozhodovací praxe rozhodčího orgánu, pro které by nebyl dán žádný důvod. Tento základ rozhodovací praxe je obsažen v *Pravidlech pro rozhodování*

Rozhodčího orgánu ZP MV ČR (dále jen „Pravidla“), při jejichž aplikaci je brán ohled na dodržování obecných zásad rovného přístupu na jedné straně a na zohlednění individuálních okolností daného případu na druhé straně. Z těchto pravidel mimo jiné plyne, že v případě fyzických osob se penále, které bylo vyměřeno kontrolní zprávou, snižuje o 60 %, a penále, které bylo vyměřeno platebním výměrem, se snižuje o 50 %, pokud nejsou specifické důvody pro jinou výši prominutí penále, dané okolnostmi zvláštního zřetele hodnými. Z napadeného rozhodnutí je pak zřejmé, že v případě žalobce nebyly shledány důvody zvláštního zřetele hodné, za které jsou v rámci rozhodovací praxe rozhodčího orgánu považovány zejména doložené zdravotní problémy.

- [12] Žalobce podal k vyjádření žalovaného repliku, ve které ke ztotožnění pracovnice žalované uvedl, že tato pracovnice nese významný podíl na skutečnosti, že bylo žalobci vůbec penále vyměřeno. Dle žalobce mu tak nemůže jít k tíži to, že tuto podstatnou skutečnost nemůže vědět. Podotkl, že žalovaná má k dispozici možnosti, jak dotyčnou identifikovat. S ohledem na dokumenty obsažené ve správním spisu žalobce uvedl, že se domnívá, že by danou pracovnící mohla být M. M., jelikož tato pracovnice vyhotovila před sjednáním dohody o splátkovém kalendáři zprávu o výsledku kontroly placení pojistného. Ve správním spisu je pak často obsažena i Ing. J. B., se kterou žalobce komunikoval po sjednání splátkového kalendáře. Žalobce dále odmítl argumentaci žalované, že tento důkaz není pro předmět řízení podstatný, neboť žalovaná opomíjí, že dluh za kategorii OBZP by vůbec nebyl v takové výši (a tím pádem ani penále), byla-li by taková skutečnost žalobci známa již v roce 2020, kdy byl sepsán splátkový kalendář.
- [13] Žalobce dále odkázal na Dohodu o uznání dluhu a splátkách dluhu ze dne 11. 1. 2021, ze které rovněž nabyt legitimní očekávání, že dluh, který mu byl v roce 2020 vyměřen, je dluhem konečným (srov. formulaci v čl. 1 této dohody). Pokud by v předmětné dohodě bylo uvedeno, že tento dluh je pouze za pojistné v kategorii OSVČ a že pojistné za kategorii OBZP bude předmětem dalšího šetření či další dohody, bylo by mu zřejmé, že dlužná částka není konečná. Za situace, kdy nejenže byl výslovně upozorněn na konečnou výši dlužného pojistného, ale kdy i podepsaná dohoda stanoví výslovně, že žalobce dluží celkovou částku v určité výši, je dle žalobce zřejmé, že byl v legitimním očekávání toho, že jeho dluh je dluhem konečným.
- [14] Dále uvedl, že žalovaná nerespektovala zásadu individualizace trestu, nezohlednila jeho osobní poměry a nezohlednila skutečnost, že po celou dobu jednal v dobré víře. Rovněž uvedl, že nikdy netvrdil, že by na daný případ dopadalo tzv. Milostivé léto, ale pouze poukazoval na paradox, že je na tom hůře, než kdyby byl pasivním a nekontaktním občanem. Poukázal na fakt, že právě v kontextu Milostivého léta je nyní adekvátní pojem „tvrdość zákona“ vnímat jinak, než tomu bylo v minulosti.
- [15] K poukazu žalované na svá Pravidla žalobce uvedl, že pouhý paušální odkaz na to, že nebyly shledány důvody pro odchýlení se od svých Pravidel, činí z napadeného rozhodnutí nepřezkoumatelné.
- [16] Při ústním jednání konaném před soudem dne 12. 12. 2024 setrvali účastníci řízení na svých dříve uplatněných argumentech.
- [17] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

- [18] Žalovaná vyměřila žalobci na základě kontrolní zprávy ze dne 10. 9. 2020, č.j. ZP-05/1151/AA-04-20, za kontrolované období od 9. 11. 2011 do 8. 1. 2018, penále ve výši 91.674 Kč za kategorii OBZP, přepočtené ke dni zaplacení dlužného pojistného (tj. ke dni 17. 3. 2023) na částku 126.271 Kč. Žalovaná dále žalobci vyměřila platebním výměrem ze dne 28. 12. 2020, č.j. 0846/2020, za kontrolované období od 1. 1. 2018 do 8. 9. 2020, penále ve výši 17.212 Kč za kategorii OSVČ, přepočtené ke dni zaplacení dlužného pojistného (tj. ke dni 12. 6. 2021) na částku 20.529 Kč.
- [19] Dne 2. 12. 2020 podal žalobce žádost o odstranění tvrdosti zákona. Zároveň požádal o sjednání splátkového kalendáře. Následně byla mezi žalobcem a žalovanou uzavřena Dohoda o uznání dluhu a splátkách dluhu ze dne 11. 1. 2021. Ve dnech 22. 7. 2022 a 22. 2. 2023 bylo žalobci odesláno Oznamení o nesplnění podmínek pro odstranění tvrdosti zákona s tím, že o jeho žádosti o odstranění tvrdosti zákona nelze rozhodnout, a to z důvodu nezaplacení splatného pojistného na zdravotní pojištění (ke dni 22. 7. 2022 činilo dlužné pojistné za kategorii OSVČ 3.235 Kč a ke dni 22. 2. 2023 činilo dlužné pojistné za kategorii OBZP 90.964 Kč). Dne 11. 4. 2023 svou žádost žalobce rozšířil.
- [20] Rozhodnutím o odstranění tvrdosti ze dne 26. 5. 2023, č.j. ZP-0453526/2023 rozhodčí orgán žalované snížil penále vyměřené za kategorii OSVČ v období 1. 1. 2018 až 8. 9. 2020 z částky 20.592 Kč na částku 10.200 Kč a za kategorii OBZP v období 9. 11. 2011 až 8. 1. 2018 z částky 126.271 Kč na částku 50.500 Kč.
- [21] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí správní žalobu, které zdejší soud vyhověl a rozsudkem ze dne 26. 9. 2023, č.j. 9Ad 10/2023-32, rozhodnutí o odstranění tvrdosti ze dne 26. 5. 2023 zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Důvodem zrušení tohoto rozhodnutí byla jeho nepřezkoumatelnost, neboť zde zcela absentovalo odůvodnění.
- [22] Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 24. 11. 2023, č.j. ZP-0453526/2023-2 rozhodčí orgán žalované opětovně snížil penále vyměřené za kategorii OSVČ v období 1. 1. 2018 až 8. 9. 2020 z částky 20.592 Kč na částku 10.200 Kč a za kategorii OBZP v období 9. 11. 2011 až 8. 1. 2018 z částky 126.271 Kč na částku 50.500 Kč.
- [23] V odůvodnění tohoto rozhodnutí rozhodčí orgán uvedl, že žalobce byl v souvislosti se svou žádostí opakovaně (dne 22. 7. 2022 a dne 22. 2. 2023) upozorněn na povinnost zaplacení veškerého splatného pojistného na zdravotní pojištění. Uvedl, že kontrola plnění povinnosti hradit zdravotní pojištění byla v případě žalobce provedena dne 10. 9. 2020, přičemž byly vyhotoveny dvě kontrolní zprávy (za kategorii OBZP a kategorii OSVČ), které byly žalobci doručeny. Rozhodčí orgán tedy považoval za prokázané, že žalobce byl o výši svého dluhu informován minimálně již v roce 2020, avšak z vlastní vůle se rozhodl aktivně řešit dluh vztahující se ke kategorii OSVČ.
- [24] Dále uvedl, že jako relevantní důvod nevzal tvrzení žalobce, že se nacházel ve finančních obtížích i zapříčiněním jeho bratra. K tomu, že na něj jeho bratr „*psal mobilní tarify, pokuty a i třeba elektrickou energii*“, rozhodčí orgán žalobce odkázal na občanskoprávní spor. Dále jako relevantní nevzal tvrzení žalobce, že tento byl opakovaně ze strany zaměstnanců žalované ujištěn, že jsou všechny jeho závazky vůči žalované splaceny, neboť žalobce toto tvrzení nijak nepodložil. Zároveň tuto námitku odmítl s tím, že se vztahuje k samotnému vyměřovacímu řízení, ale v rámci řízení o odstranění tvrdosti zákona není relevantní.
- [25] Rozhodčí orgán dále uvedl, že neshledal důvody zvláštního zřetele vedoucí k plnému odpuštění penále, za které v rámci své dlouhodobé praxe považuje převážně doložené

dlouhodobé a závažné zdravotní problémy, které by účastníku řízení znemožňovaly vyměřené penále hradit. Rozhodčí orgán přihlédl k žalobcovým problémům s alkoholem, nicméně neshledal, že se jedná o důvod zvláštního zřetele hodný, jelikož žalobcem nebyly doloženy žádné důkazy, které by osvědčovaly pravdivost jeho tvrzení. Nebyla tak prokázána intenzita těchto problémů, jak co do délky trvání, období, v němž závislost existovala, ani co do vydatnosti a stupně síly jejich ataků. Navíc nebylo dle rozhodčího orgánu nutné ani vyhledání zdravotní pomoci, což intenzitu problémů do určité míry zmírňuje; a nedošlo ani k doložení s tím souvisejících či přetrvávajících zdravotních obtíží, které by znemožňovaly uplatnění žalobce na pracovním trhu. Dále uvedl, že zohlednil přístup žalobce, který po vyměření dlužného pojistného toto uhradil, a dospěl k závěru, celková výše penále by znamenala přílišnou tvrdost zákona.

- [26] Co se týče konkrétního výše snížení penále, tak konstatoval, že neshledal důvody pro odchýlení se od své ustálené rozhodovací praxe, kdy jako adekvátní v případě kontrolní zprávy OBZP shledává snížení penále o 60 % s následným zaokrouhlením směrem dolů na celé stovky. V případě platebního výměru OSVČ došlo v rámci vyměřovacího řízení k zahájení správního řízení, čímž došlo ke zvýšení nákladů vynaložených k vymáhání dlužného pojistného, a proto rozhodčí orgán jako adekvátní shledal snížení penále o 50 % s následným zaokrouhlením směrem dolů na celé stovky.
- [27] Dále rozhodčí orgán žalované tímto rozhodnutím stanovil žalobci povinnost neprodleně uhradit neprominutou částku penále na účet žalované a poskytnul mu k tomu platební údaje. Napadené rozhodnutí rovněž obsahuje sdělení, že dnem rozhodnutí o odstranění tvrdosti byla ve výši prominuté částky 86 100 Kč poskytnuta podpora de minimis dle Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. 12. 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- [28] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (ustanovení § 75 odst. 2 s.ř.s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ustanovení § 75 odst. 1 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
- [29] Podle ustanovení § 53a ZVZP: „(1) Zdravotní pojišťovna může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při předepsání penále, jehož výše nepřesahuje 30 000 Kč ke dni doručení žádosti o odstranění tvrdosti.
 (2) Rozhodčí orgán může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při vyměření přirážky k pojistnému nebo předepsání penále, jehož výše přesahuje 30 000 Kč.
 (3) Žádosti o odstranění tvrdostí podle odstavce 1 nebo 2 nelze vyhovět, jestliže
 a) plátce pojistného nezaplatil pojistné na zdravotní pojištění splatné do dne vydání rozhodnutí o prominutí přirážky k pojistnému nebo penále,
 b) na plátce pojistného byl podán insolvenční návrh,
 c) plátce pojistného vstoupil do likvidace.
 (4) O prominutí přirážky k pojistnému nebo penále se rozhoduje na základě písemné žádosti plátce pojistného nebo jiné oprávněné osoby (dále jen "žadatel"). Žádost může být podána do nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byla vyměřena přirážka k pojistnému nebo předepsáno penále; jestliže se objevily nové skutečnosti, které žadatel bez vlastního zavinění nemohl uplatnit do doby nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, může být žádost podána do tří let od právní moci tohoto rozhodnutí. V případě žádosti o prominutí penále, které bylo stanoveno výkazem nedoplatků, může být žádost podána do 8 dnů ode dne vykonatelnosti výkazu nedoplatků.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

(5) Rozhodnutí o odstranění tvrdosti je prvním úkonem v řízení. Na prominutí přirážky k pojistnému nebo penále není právní nárok. Proti rozhodnutí o odstranění tvrdosti nejsou přípustné odvolání ani obnova řízení.“

- [30] V logice žalobních námitek se soud nejprve zabýval námitkou spočívající v nepřezkoumatelnosti, kterou žalobce uplatnil ve třetím žalobním bodě, neboť ta by vylučovala věcný přezkum napadeného rozhodnutí soudem.
- [31] K této námitce soud uvádí, že nepřezkoumatelnost spočívá dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, přičemž nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost předchází případné nepřezkoumatelnosti pro nedostatek jeho důvodů; důvody rozhodnutí lze zkoumat toliko u rozhodnutí srozumitelných (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2006, č.j. 31Ca 39/2005-70, č. 1282/2007 Sb. NSS, všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na: www.nssoud.cz).
- [32] Za nesrozumitelnost rozhodnutí soudy považují například případy, kdy odůvodnění nedává smysl, který by svědčil o skutkových a právních důvodech, které vedly správní orgán k vydání rozhodnutí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2003, č.j. 7 A 547/2002-24); pro rozpor výroku s odůvodněním (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003, č.j. 2 Ads 33/2003-78, č. 523/2005 Sb. NSS) či pro výrok, který nemá oporu v zákoně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č.j. 7 A 181/2000-29, č. 11/2003 Sb. NSS), nebo není-li rozhodnutí rozčleněno na výrok a odůvodnění, protože není zřejmé, zda správní orgán rozhodl o všech návrzích účastníka řízení (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 10. 1994, č.j. 6A 63/93-22).
- [33] Rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je potom takové, z jehož odůvodnění není seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti tvrzené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje toliko obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správnými, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č.j. 6A 48/92-23, publ. pod č. 27/1994 v SpP).
- [34] Jak již přílehavě odkázal v předchozím rozsudku v této věci 9. senát zdejšího soudu, tak dle judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „[r]ozhodne-li zdravotní pojišťovna nebo její rozhodčí orgán o žádosti o odstranění tvrdostí zákona, pak je třeba, aby v odůvodnění tohoto rozhodnutí byly uvedeny úvahy, jimiž se tento orgán řídil. Absenci příslušného odůvodnění nelze nahradit vysvětlením věci ve vyjádření k žalobě. Rozhodnutí je nutno odůvodnit proto, aby žadatel seznal důvody, pro které bylo rozhodnuto a aby se případně mohl proti tomuto rozhodnutí a důvodům v něm uvedených bránit žalobou ve správním soudnictví. Postrádá-li toto rozhodnutí odůvodnění, je dán důvod pro zrušení takového rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2009, č.j. 3 Ads 123/2008-79).
- [35] V daném případě soud po prostudování napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že toto ob stojí „kvalitativním“ požadavkům tak, jak je stanoví ustanovení § 68 odst. 3 věta první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého se „v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy,

kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“ Žalovaná se dle soudu, byť někdy stručně, nicméně výstižně zabývala všemi relevantními okolnostmi daného případu, jak bude uvedeno dále v tomto rozsudku – zohlednila jak skutkové okolnosti daného případu, tj. zejména žalobcovu domnělé legitimní očekávání, že jeho dluh na pojistném za kategorii OSVČ je dluhem konečným, tak i žalobcovy osobní poměry, jakož že daný případ porovnála i se svou ustálenou rozhodovací praxí. Žalovaná tak dle soudu dostala i požadavkům vyplývajícím z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2021, č.j. 8 Ads 231/2019-28, na který odkazoval v podané žalobě žalobce.

- [36] Soud dále pro přehled věci uvádí, že tím, že žalovaná doplnila do svého rozhodnutí přezkoumatelné úvahy stran důvodů, pro které bylo žalobcově žádosti zčásti vyhověno a zčásti nikoliv (tj. jakou tvrdost při vyměření penále shledala a jak jí posuzovala a proč vyhověla právě v uvedených částkách penále), tak odstranila ve svém postupu vady, které jí zdejší soud vytkl v rozsudku ze dne 26. 9. 2023, č.j. 9Ad 10/2023-23, jímž bylo k žalobě žalobce zrušeno předchozí rozhodnutí žalované v této věci, konkrétně rozhodnutí ze dne 26. 5. 2023, č.j. ZP-0453526/2023. Devátý senát zdejšího soudu totiž dospěl k závěru, že toto rozhodnutí žalované ze dne 26. 5. 2023 vůbec neobsahuje odůvodnění, a proto nemohl přezkoumat správní uvážení žalované.
- [37] Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. platí, že „[p]rávním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.“ Vázanost soudem vysloveným názorem pak plyne rovněž ze samotného kasačního principu, ovládajícího jak řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, tak řízení o kasační stížnosti. Z judikatury pak vyplývá, že nerespektování závazného právního názoru vysloveného správním soudem ve zrušujícím rozsudku má za následek „zrušení nového rozhodnutí správního úřadu pro nezákonnost bez dalšího“ (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 5. 1998, sp.zn. 7A 56/1997, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2003, č.j. 1A 629/2002-25).
- [38] Na tomto místě tedy soud konstatuje, že žalovaná postupovala při vydání nového rozhodnutí v souladu s ustanovením § 78 odst. 5 s.ř.s., když do napadeného rozhodnutí doplnila úvahy, které ji k vydání tohoto rozhodnutí vedly. Soud tedy již nyní může přistoupit k vlastnímu meritornímu přezkumu napadeného rozhodnutí.
- [39] V prvním žalobním bodu žalobce s odkazem na skutkový základ případu namítal, že žalovaná nesprávně aplikovala ustanovení § 53a ZVZP, neboť svůj dluh na pojistném za kategorii OSVČ považoval za konečný (a posléze i plně uhrazený), a to z důvodů, že tak byl pracovníci žalované při osobní návštěvě ujistěn, že byl žalovanou nesprávně a pozdě vyrozuměn o celém jeho dluhu v obou kategoriích (OSVČ i OBZP), přičemž se svůj dluh snažil vždy aktivně řešit. Na podporu své argumentace pak v replice ještě odkázal na Dohodu o uznání dluhu a splátkách dluhu ze dne 11. 1. 2021, ve které nebylo uvedeno, že se jedná pouze o dluh za kategorii OSVČ. Z výše uvedených skutečností tak žalobce dovozoval své legitimní očekávání.
- [40] Obecně lze s žalobcem souhlasit, že princip legitimního očekávání lze považovat za jeden z hlavních ústavních principů, jímž se musí veřejná správa ve své činnosti řídit. Na druhou stranu ani dlouhodobá ani zavedená správní praxe nesmí znamenat rigidní zakonzervování

nastoleného stavu v případech, kdy pro změnu praxe existují rozumné důvody (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 1. 2022, č.j. 1 Afs 306/2021-35).

- [41] Dále soud považuje za nutné připomenout, že NSS soud v rozsudku ze dne 27. 4. 2017, č.j. 4 Afs 86/2016-38 konstatoval, že „*[i]deovým základem konceptu ochrany legitimního očekávání je přesvědčení, že ti, kdo jednají v oprávněné důvěře v existující právo, resp. v právo, jak se jim s přihlédnutím k okolnostem a dobré víře obsahově jeví, by neměli být zklamáni ve svých očekáváním, že v souladu s právem jednají a že jejich jednání také právo demokratického právního státu nakonec poskytne svou ochranu. V nejtypičtější podobě se ochrana legitimního očekávání, ve vazbě na ochranu právní jistoty, v oboru správního práva upíná k vázanosti správy vlastní ustálenou správní praxí, ustáleným výkladem procesních i hmotných právních pravidel, veřejně deklarovanou politikou v mezích správního uvážení, interní výkladovou či aplikační směrnici, anebo k závaznosti konkrétního a kvalifikovaného ujištění o právu či procesním postupu, poskytnutého orgánem veřejné moci adresátu jeho správy.*“ V rozsudku ze dne 15. 8. 2012, č.j. 1 Afs 15/2012-38, NSS „*[p]ředpokladem práva dovolávat se legitimního očekávání je v takovém případě poskytnutí konkrétních ujištění ze strany příslušného orgánu, která mohou vzbudit legitimní očekávání u toho, komu jsou určena, a dále skutečnost, že tato ujištění jsou v souladu s použitelnými právními předpisy [rozsudek Soudního dvora ze dne 25. 3. 2010, S. I. B. (C-414/08, Sb. rozh. s. I-02559); viz zejména body 102 a 107 rozsudku].*“ V podrobnostech lze odkázat na další rozsudky NSS, např. ze dne 19. 9. 2012, č.j. 1 Afs 59/2012-34, ze dne 30. 10. 2012, č.j. 1 Afs 64/2012-33, a ze dne 17. 7. 2014, č.j. 10 As 10/2014-43, které navazují na bohatou judikaturu Soudního dvora EU, např. rozsudky ze dne 18. 7. 2007, ve věci C-213/06 P, bod 33, ze dne 16. 12. 2008, ve věci C-47/07 P, bod 81, ze dne 13. 3. 2008, ve spojených věcech C-383/06 až C-385/06, bod 56, ze dne 18. 12. 2014, ve věci C-599/13, bod 52, jakož i ze dne 16. 12. 2010 ve věci C-537/08 P, bod 63, či ze dne 20. 6. 2013 ve věci C-568/11, bod 56).
- [42] Judikatura Soudního dvora Evropské unie (rozsudek ze dne 16. 12. 2008 ve věci C-47/07) v souvislosti se zásadou legitimního očekávání klade důraz na to, že „*se nikdo nemůže dovolávat porušení této zásady v případě nedostatku konkrétních ujištění ze strany správy (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 22. června 2006, Belgie a Forum 187 v. Komise, C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh. s. I-5479, bd 147, jakož i ze dne 18. července 2007, AER v. K., C-213/06 P, Sb. rozh. s. I-6733, bod 33 a citovaná judikatura).*“ V bodech [44] a [45] rozsudku ze dne 9. 7. 2015 ve věci C-183/14, Soudní dvůr EU shrnul, že „*[p]okud jde [...] o zásadu ochrany legitimního očekávání, právo dovolávat se této zásady svědčí každému jednotlivci, u kterého vyvolal správní orgán podložené naděje na základě konkrétních ujištění, která mu poskytl (v tomto smyslu viz rozsudek E. I. H. v. Rada, C-585/13 P, EU:C:2015:145, bod 95). V tomto ohledu je třeba ověřit, zda akty správního orgánu vzbudily u opatrného a obezřetného hospodářského subjektu důvodné očekávání, a, je-li tomu tak, prokázat legitimní charakter tohoto očekávání (v tomto smyslu viz rozsudek E., C-181/04 až C-183/04, EU:C:2006:563, bod 32 a citovaná judikatura).*“ Srov. i novější rozsudek ze dne 15. 4. 2021, ve věci C-846/19, bod 90.
- [43] Z výše uvedené judikatury vyplývá důraz na dostatečnou konkrétnost a kvalifikovanost (vážnost) ujištění ze strany správního orgánu. Soud dospěl k závěru, že v daném případě se takového ujištění ze strany žalované žalobci nedostalo, když vyjma skutečností vyplývajících z osobní návštěvy žalobce na pobočce žalované obsah spisu vyznívá jednoznačně v závěr, že žalovaná žalobce o dluhu na kategorii OBZP informovala, a ten tedy nemohl důvodně (legitimně) očekávat, že jeho dluh na pojistném za kategorii OSVČ je dluhem konečným.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

- [44] Na tomto místě soud k návrhu na provedení důkazu výsledkem dané pracovnice, od které se žalobci mělo dostat předmětného ujištění, soud uvádí, že tento důkaz shledal nadbytečným, a to nikoli z důvodu obtížnější identifikace této pracovnice, což považuje s ohledem na současné technické možnosti za zcela lichý argument žalované, ale z důvodu, že tento návrh na dokazování se nevztahuje k předmětnému řízení o odstranění tvrdosti, ale k původnímu vyměřovacímu řízení, jak již uvedl 9. senát zdejšího soudu v bodě 37. svého rozsudku.
- [45] Ve správním spisu se ve vztahu k dluhu na kategorii OBZP, o němž žalobce dle svého žalobního tvrzení nevěděl, nachází zejména „Zpráva o výsledku kontroly placení pojistného na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátců pojistného“ ze dne 10. 9. 2020, ve které byl žalobci k tomuto dni vypočítán dluh za kontrolované období od 9. 11. 2011 do 8. 1. 2018 ve výši 90.964 Kč na pojistném a 91.674 Kč na penále. Tato písemnost byla žalobci dle doručky založené ve spisu doručena dne 17. 9. 2020. Ve vztahu k tomuto dluhu se pak ve správním spisu nachází ještě „Oznámení o nesplnění podmínek pro odstranění tvrdosti dle § 53a zákona o veřejném zdravotním pojištění“ ze dne 22. 2. 2023, kterým byl žalobce informován, že o jeho žádosti o odstranění tvrdosti zákona nelze rozhodnout, dokud nebude zaplacen dlužné pojistné za kategorii OBZP ve výši 90.964 Kč. Tato písemnost byla žalobci doručena do jeho datové schránky dne 22. 2. 2023.
- [46] Z uvedeného tedy dle soudu jednoznačně vyplývá, že žalobce nejpozději od 17. 9. 2020 o svém dluhu na pojistném za kategorii OBZP musel vědět. Písemností ze dne 22. 2. 2023 pak byl jen v rámci řízení o odstranění tvrdosti zákona informován, že tento dluh stále ještě není splacen, a proto nelze o jeho žádosti prozatím rozhodnout.
- [47] Soud dále uvádí, že je pravdou, že spis ke kategorii OSVČ je obsáhlejší, neboť obsahuje nejen „Zprávu o výsledku kontroly placení pojistného na veřejné zdravotní pojištění za OSVČ a dodržování ostatních povinností plátců pojistného“ ze dne 10. 9. 2020, ve které byl žalobci k tomuto dni vypočítán dluh za kontrolované období od 1. 1. 2018 do 8. 9. 2020 ve výši 53.122 Kč na pojistném a 15.371 Kč na penále (pozn. tato zpráva byla žalobci doručena společně se zprávou za OBZP dne 17. 9. 2020), ale dále i Oznámení o zahájení správního řízení ve věci dlužného pojistného a penále ze dne 24. 11. 2020, které bylo žalobci doručeno dne 2. 12. 2020, a na které navazovala žalobcova žádost o splátkový kalendář na částku 48.818 Kč, tj. přesně na částku ve výši dlužného pojistného za OSVČ ke dni kontroly úhrad dne 20. 11. 2020 a žádost o odpuštění penále ze dne 2. 12. 2020. Spis ke kategorii OSVČ dále obsahuje platební výměr ze dne 28. 12. 2020, č.j. 0486/2020, jímž byla žalobci uložena povinnost uhradit dlužné pojistné za období od 1. 1. 2018 do 8. 9. 2020 ve výši 48.418 Kč a penále vyměřené ke dni 20. 11. 2020 v částce 17.212 Kč, který byl žalobci doručen dne 5. 1. 2021. I ve vztahu ke kategorii OSVČ bylo žalobci v průběhu řízení o odstranění tvrdosti zákona zasláno „Oznámení o nesplnění podmínek pro odstranění tvrdosti dle § 53a zákona o veřejném zdravotním pojištění“, a to dne 22. 7. 2022, ve kterém byl informován, že o žádosti o odstranění tvrdosti zákona nelze rozhodnout, dokud nezaplatí dlužné pojistné za kategorii OSVČ ve výši 3.235 Kč, neboť dle e-mailové komunikace založené ve spise žalobce platil nižší zálohy, než měl (pozn. toto oznámení bylo žalobci doručeno dne 22. 7. 2022 do datové schránky).
- [48] Žalobce své legitimní očekávání opíral rovněž Dohodu o uznání dluhu a dohodu o splátkách ze dne 11. 1. 2021. Článek 1 této dohody odkazuje na platební výměr sp.zn. ZP-02/0846/AA-04-20 (tj. na platební výměr ze dne 28. 12. 2020, č.j. 0846/2020), ze kterého vyplývá, že dlužník (žalobce) k datu kontroly placení pojistného dne 20. 11. 2020 dlužil žalované částku

48.418 Kč na pojistném a částku 17.212 Kč na penále a dále 0,05% z dlužné částky za každý den prodlení počínaje dnem 21. 11. 2020 až do zaplacení dlužného pojistného. Tento dluh v rámci dohody žalobce uznal co do důvodu i jeho výše a zároveň se zavázal jej v uvedených splátkách (viz čl. 2 dohody) uhradit, s čímž věřitel (žalovaná) souhlasil.

- [49] V této dohodě se tak nikde o dalším dluhu žalobce (na kategorii OBZP) skutečně nehovoří, jak namítal žalobce, nicméně ani zde není nikde deklarováno, že dluh žalobce na kategorii OSVČ je jeho dluhem konečným. Jak vyplývá z čl. 1 této dohody, tak tato je navázána na platební výměr ze dne 28. 12. 2020, č.j. 0846/2020, který se týkal toliko dluhu na pojistném a penále žalobce na kategorii OSVČ. Ostatně i dlužné částky v čl. 1 dohody plně odpovídají výrokům (1), (2) a (3) předmětného platebního výměru. Nelze tedy dle soudu dovodit jiný závěr než ten, že předmětná dohoda o uznání dluhu se týkala pouze kategorie OSVČ a nikoli celkového dluhu žalobce na pojistném a penále.
- [50] Žalovaná tak dle soudu zcela po právu v napadeném rozhodnutí nezohlednila legitimní očekávání žalobce, že jeho dluh na pojistném za kategorii OSVČ byl dluhem konečným, neboť ten nejpozději od září 2020 na základě zprávy o výsledku kontroly ze dne 10. 9. 2020 o svém dluhu za kategorii OBZP věděl. Ve shodě s žalovanou pak lze uzavřít, že žalobce se z výše uvedeného vyplývá, že žalobce se z vlastní vůle rozhodl aktivně řešit pouze dluh vztahující se ke kategorii OSVČ; to však nelze hodnotit jako okolnost, ze které by se dalo dovozovat jeho legitimní očekávání a kterou by měla žalovaná ve svých úvahách zohlednit.
- [51] Žalobce dále v tomto žalobním bodu namítal, že žalovaná nevzala v potaz i dalšího okolnosti daného případu, a to, že jde o osobu, která se vlivem nezaviněných tragických okolností dostala do nepříznivé zdravotní situace.
- [52] Ani této námitce soud nemohl přisvědčit, neboť z obsahu napadeného rozhodnutí se podává, že žalovaná se okolnostmi žalobcova soukromého života zabývala. Co se týče argumentace, že bratr žalobce na něj „*psal mobilní tarify, pokuty a i třeba elektrickou energii*“, tak jej dle soudu zcela přílehavě odkázala na řešení tohoto sporu cestou občanskoprávní, nikoli v rámci odstraňování tvrdosti zákona při vyměrování penále v rámci zdravotního pojištění (srov. pátý odstavec v bodě IV. napadeného rozhodnutí). Stejně tak se žalovaná zabývala i žalobcovými tvrzenými problémy s alkoholem (srov. první odstavec v bodě V. napadeného rozhodnutí), nicméně neshledala, že se jedná o důvod zvláštního zřetele hodný, jelikož žalobce nedoložil žádné důkazy, které by osvědčovaly pravdivost tohoto tvrzení, tj. neprokázal intenzitu těchto problémů (délku trvání, období, vydatnost a stupeň síly ataků), ani nedoložil zdravotní obtíže, které by znemožňovaly jeho uplatnění na pracovním trhu. Ve shodě s žalovanou tak lze dospět k závěru, že žalobcem tvrzené skutečnosti nebyly takové intenzity, aby mohly vést k úplnému odpuštění penále z důvodu zvláštního zřetele hodného. Úplné prominutí penále soud považuje za zcela výjimečný institut, jehož aplikaci je nutno podložit skutečně silnými a závažnými důvody, např. dlouhodobými a závažnými zdravotními problémy, jak správně poukázala žalovaná v napadeném rozhodnutí. Takové důvody však žalobce ani v řízení před žalovanou ani v řízení před soudem netvrdil ani nedoložil.
- [53] Ve stejném žalobním bodu pak žalobce s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu dále namítal, že vyměřené penále má povahu trestu, a proto je nutné, aby byla aplikována zásada individualizace tohoto trestu.
- [54] Soud k této námitce uvádí, že pro posouzení dané věci je skutečně na místě přihlídnout k samotné povaze institutu penále. Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

soudu ze dne 26. 1. 2021 č.j. 1 Afs 236/2019–83 (týkajícího se institutu prominutí penále v daňovém řízení) vyplývá, že penále má ze své podstaty povahu peněžitého trestu. Je-li penále ukládáno „automaticky“, tedy bez možnosti stanovit jej na základě správního uvážení správce daně (správního orgánu), je třeba naplnit požadavek principu individualizace trestu alespoň v řízení o jeho prominutí. Rozšířený senát k tomuto uvedl, že „*posouzení porušení, jež je skutkovým a právním základem penále, o jehož prominutí daňový subjekt žádá, v rámci správního uvážení dle § 259a odst. 2 daňového řádu s ohledem na povahu, intenzitu či jiné okolnosti tohoto porušení, vrátí zásadu individualizace uloženého penále do hry; avšak vzhledem k zákonné konstrukci ‚automatického‘ uvalení této sankce až ve fázi jejího prominutí. Je to totiž první a současně jediná příležitost individualizace konkrétně uloženého trestu, zahrnující správní úvahu o tom, zda, případně v jaké výši, penále prominout.*“ Rozšířený senát dále připomněl, že „*mezi hlediska individualizace trestu patří zejména závažnost správního deliktu, význam chráněného zájmu, který byl správním deliktem dotčen, způsob spáchání správního deliktu, jeho následky a okolnosti, za nichž byl spáchán. Při posuzování konkrétní závažnosti správního deliktu není hlavním kritériem skutková podstata deliktu, nýbrž především intenzita skutkových okolností, za kterých došlo k porušení právem chráněných hodnot a zájmů v konkrétním případě (...)*“. Z uvedeného tedy vyplývá požadavek kladený na správní orgán rozhodující o prominutí penále, aby se při rozhodování zabýval nejen tím, zda má být penále z důvodu odstranění tvrdosti prominuto zcela či zčásti, a popř. i v jaké výši, a to s ohledem na okolnosti věci, důvody jeho vzniku a chráněný veřejný zájem.

- [55] Ke stejným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 21. 6. 2021, č.j. 8 Ads 231/2019-28, když tyto závěry vztáhl i na řízení o prominutí penále dle § 104ch zákona č. 582/1991 Sb., organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a i zdejší soud v rozsudku ze dne 18. 3. 2022, č.j. 3Ad 1/2022-37, kde tyto závěry aplikoval právě na ustanovení § 53a ZVZP.
- [56] Žalovaná se tak ve svém písemném vyjádření k podané žalobě zmýlila v tom, že se zásada individualizace trestu vztahuje primárně ke způsobu vyměřování pojistného a penále. Samozřejmě je pravdou, že žalobce nepodal odvolání proti platebnímu výměru ze dne 28. 12. 2020, č.j. 0846/2020, ani námitky proti kontrolní zprávě ze dne 10. 9. 2020, č.j. ZP-05/1151/AA-04-20, nicméně s ohledem na již zmíněnou „automatickou“ povahu penále by mohlo být toto ve vyměřovacím řízení stanoveno odlišně pouze za situace, že by na základě odvolání či námitek žalobce byly změněny částky žalobcova dlužného pojistného. Při zamítnutí odvolání či námitek, tj. při nezměnění částky dlužného pojistného, by samy o sobě odvolání či námitky žalobce neměly na výši stanoveného penále žádný vliv.
- [57] Žalovaná však dle soudu předmětnou zásadu v řízení o prominutí penále neporušila, neboť napadené rozhodnutí obsahuje nejen úvahy stran prominutí penále v té které výši, ale rovněž zohlednila i skutkové okolnosti daného případu, tj. zejména osobní poměry žalobce a to, zda jednal v dobré víře, resp. zda mu svědčilo legitimní očekávání.
- [58] Porušení této zásady pak soud na rozdíl od žalobce nespaturuje ani v tom, že žalovaná co do konkrétní výše prominutého penále rozhodla zcela stejným způsobem, jako ve svém původním a soudem zrušeném rozhodnutí ze dne 26. 5. 2023. Naopak soudu se jeví jako zcela logické, transparentní a předvídatelné, že žalovaná rozhodla stejně, když pouze napravila chyby, které jí zdejší soud vytkl, tj. k deklarovaným částkám doplnila svou úvahu.
- [59] Stejně tak není pravdou, že by žalovaná nevysvětlila, proč v daném případě nepřistoupila k plnému odpuštění penále. Je to právě odkaz na jí zavedenou ustálenou správní praxi, mající

svůj předobraz v Pravidlech pro rozhodování Rozhodčího orgánu ZP MV ČR, který žalovanou vedl k tomu, že v případě žalobce, u kterého nebyly shledány důvody zvláštního zřetele hodné, neshledala důvodu pro úplné odpuštění penále, které lze dle soudu skutečně vnímat jako mimořádné dobrodiní.

- [60] Ani námitku, že žalovaná žalobci kladla k tíži, že řádně a včas nehradil pojistné na zdravotní pojištění, soud neshledal důvodnou. Žalovaná v napadeném rozhodnutí na dlouhodobé nehrazení pojistného ze strany žalobce upozornila nikoli v tom smyslu, že by jej za toto jednání postihla tím, že by žádosti o prominutí penále nevyhověla, ale v tom smyslu, že z důvodu této skutečnosti se žalobce dostal do situace, kdy celková výše penále pro něj představuje přílišnou tvrdost zákona, a z toho důvodu je zde naplněn předpoklad pro částečné prominutí penále. Konkrétně ve druhém odstavci v bodě V. napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že *„rozhodčí orgán zohlednil přístup účastníka řízení, který po vyměření dlužného pojistného toto uhradil, přičemž shledal, že z důvodu dlouhodobého nehrazení zdravotního pojištění ze strany účastníka řízení představuje celková výše penále přílišnou tvrdost zákona.“* Následně pak žalovaná přistoupila k určení konkrétní částky snížení penále. Žalobní argumentace žalobce se tak zde zcela míjí s obsahem napadeného rozhodnutí, neboť ten je zcela opačný a pro žalobce příznivý.
- [61] První žalobní bod tak soud neshledal důvodným.
- [62] Ve druhém žalobním bodu žalobce namítal, že tvrdost zákona je nutné vnímat i optikou tzv. Milostivého léta, a proto jej napadené rozhodnutí znevýhodňuje vůči pasivním dlužníkům.
- [63] Soud do jisté míry chápe žalobce, že se cítí být vůči *„pasivním“* dlužníkům znevýhodněn, nicméně podmínky Milostivého léta II byly jednoznačně stanoveny zákonem č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Z něj lze dovodit, že tento se výlučně týkal dluhů vymáhaných exekučně, což zcela zjevně není případ žalobce.
- [64] Soud nedospěl k závěru, že v kontextu Milostivého léta měla žalovaná upravit svou správní úvahu ve vztahu k pojmu *„tvrdost zákona“*. Správní úvahu provedenou žalovanou v napadeném rozhodnutí totiž soud již výše vyhodnotil jako řádnou a dostatečnou, i bez toho aniž by Milostivé léto zohlednila, a to navíc sama od sebe, neboť žalobce ani ve své žádosti o prominutí penále, ani v jejím doplnění na Milostivé léto a nutnost jeho principy zohlednit v rozhodování žalované, nepoukazoval.
- [65] Ani tento žalobní bod tak soud neshledal důvodným.
- [66] Ze všech shora uvedených důvodů proto soud neshledal žalobu důvodnou a podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu zamítl.
- [67] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 12. prosince 2024

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu